

EPA Lonkkanivelen arviointi ja lonkkapunktion suorittaminen

<Reumatologiset toimenpiteet>

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva suorittaa lonkkaoireisen potilaan tutkimisen kliinisesti ja ultraäänen avulla, sekä suorittaa lonkkanivelen punktion yhteistyössä avustavan henkilökunnan kanssa.

Määritelmä ja rajoitukset

Tämä EPA koskee lonkkaoireisen potilaan tutkimista ja lonkkanivelen punktiota erikoissairaanhoidossa, joko elektiivisesti tai päivystyksellisesti.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva lääkäri ei havaitse lonkkanivelen tulehdusta, joka voi johtaa hoitamattomana lonkkanivelen tuhoutumiseen. Puutteellinen aseptiikka tai huonot toimenpidetaidot lisäävät komplikaatioiden riskiä.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot
- Johtaminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Osaa arvioida lonkkanivelen tilanteen kliinisen tutkimuksen avulla
- Osaa tunnistaa uä:llä lonkan normaalirakenteet.
- Tunnistaa uä:llä synoviitin ja erotusdiagnostiikan kannalta muut oleelliset löydökset (mm. nivelrikko).
- Tietää lonkkapunktion indikaatiot ja kontraindikaatiot ja mahdolliset riskit
- Informoi potilasta toimenpiteen hyödyistä ja mahdollisista haitoista
- Hallitsee aseptiikan
- Tietää/osaa valita toimenpiteessä käytetyt välineet (neula jne.)
- Hallitsee toimenpiteen vaiheet ja suorittaa punktion turvallisesti ultraääniohjauksessa
- Osaa pyytää tarvittavat analyysit nivelnesteestä
- Osaa arvioida tarvitaanko/ onko turvallista injisoida glukokortikoidia niveleen
- Osaa valita tarkoituksenmukaisen glukokortikoidivalmisteen ja injisoitavan määrän
- Tietää ja tunnistaa mahdolliset välittömät komplikaatiot

- Hallitsee hyvän vuorovaikutuksen potilaan kanssa tehden toimenpiteestä potilaalle mahdollisimman miellyttävän
- Kommunikoi avustavan henkilökunnan kanssa selkeästi ja hyvää vuorovaikutustapaa noudattaen
- Antaa potilaalle selkeät ohjeet jatkohoidosta
- Tekee riittävät sairaskertomusmerkinnät toimenpiteestä

Arviointimenetelmät

- Toimenpiteen seuraaminen (DOPS), vuorovaikutustaidot (mini-CEX)

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Erikoistumisen alkuvaiheessa keskitytään lonkan uä-diagnostiikkaan ja toimenpiteet suoritetaan suoran ohjauksen alaisena. Riittävien toistojen myötä saavutetaan luottamuksen taso 4 koulutuksen loppuvaiheen aikana.

EPA Reumatologisen lähetepotilaan arviointi

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva hallitsee lähetteellä tulevan potilaan (joko poliklinikalla tai osastolla) alkuarvioinnin. Tämä sisältää potilaan:

- haastattelun ja tutkimisen
- tutkimustulosten tulkinnan
- saatavilla olevan tiedon pohjalta alustavan diagnoosin asettamisen
- mahdollisten diagnoosia varmentavien jatkotutkimusten ohjelmoinnin
- hoitosuunnitelman (seuranta, lääkkeellinen ja/tai lääkkeetön hoito) luomisen ja dokumentoinnin
- potilaan ja tarvittaessa omaisten informoinnin sairaudesta ja sen ennusteesta sekä hoidosta.

Määritelmä ja rajoitukset

Tämä EPA koskee reumatologisen potilaan ensikäyntiä erikoissairaanhoidossa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot
- Johtamistaidot
- Oma osaaminen ja tiedonhallinta
- Terveyden edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Osaa ottaa anamneesin ja tehdä kliinisen statuksen, sekä tulkita havainnot
- Osaa tulkita tutkimusten (lab, kuvantaminen, muut) tulokset
- Osaa tehdä työdiagnoosin saatavilla olevien tietojen perusteella
- Osaa määrätä mahdolliset työdiagnoosia varmentavat lisätutkimukset, konsultaatiot
- Osaa hyödyntää moniammatillista työryhmää
- Osaa laatia hoitosuunnitelman (seuranta, lääkitys ja muut kuin lääkkeelliset hoidot, lausunnot)
- Osaa huomioida potilasturvallisuuden (potilasopetus, interaktiot, seurantaverikokeet yms)
- Osaa kertoa diagnoosin ja sen merkityksen sekä hoitosuunnitelman potilaalle (ja tarvittaessa omaisille)
- Tuntee mahdolliset hoitopolut
- Tuntee hoidon porrastuksen periaatteet
- Tekee asianmukaiset potilasasiakirjamerkinnot (anamneesi, status- ja tutkimuslöydökset, työdiagnoosi ja hoitosuunnitelma perusteluineen)
- Omaa riittävät vuorovaikutustaidot

Arviointimenetelmät

- Potilastilanteiden seuranta (Mini-CEX)
- Potilastilanteiden seurannassa kiinnitetään huomiota myös asiakirjamerkintöihin sekä tarvittaessa palautteeseen hoitohenkilökunnalta, kollegoilta ja muilta ammattiryhmiltä

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Erikoistumiskoulutuksen loppuvaiheessa, jolloin erikoistuvalla on jo kertynyt osaamista ja kokemusta lähetepotilaan arvioimisesta.

EPA Polikliinisen reumapotilaan seurantakäynnin arviointi

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva hallitsee polikliinisen reumapotilaan arvioinnin seurantakäynnillä.

Tämä sisältää potilaan:

- haastattelun ja tutkimisen
- tautimanifestaatioiden arvioinnin ja diagnoosin varmentamisen
- tutkimustulosten tulkinnan
- mahdolliset toimenpiteet vastaanotolla
- jatkotutkimusten ohjelmoinnin sekä hoitosuunnitelman (seuranta, lääkkeellinen ja/tai lääkkeetön hoito, lisäkonsultaatiot) laatimisen
- jatkoseurantapaikan arvioimisen (PTH, ESH, vuodeosasto)

Määritelmä ja rajoitukset

Tämä EPA koskee reumatologisen potilaan seurantakäyntiä erikoissairaanhoidossa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot
- Johtamistaidot
- Oma osaaminen ja tiedonhallinta
- Terveyden edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Kykenee hyvään vuorovaikutukseen ja potilaan kohtaamiseen
- Hallitsee potilaan kliinisen tutkimisen ja haastattelun keskittyen sairauden pääasiallisiin tautimanifestaatioihin
 - nivelten ja selkärangan tutkiminen (myös iho, kynnet, PsA)
 - havaitsee oleelliset löydökset ja tiedot
- Osaa arvioida taudin aktiivisuutta ja toimintakykyä kansainvälisiä arviointimittareita tulkiten
 - VAS, DAS28, HAQ, BASDAI, BASFI
- Hallitsee nivelten uä-tutkimuksen adekvaatin käytön sairauden aktiivisuuden arvioinnissa
- Osaa tulkita tutkimustuloksia (lab, kuvantaminen, muut)
- Osaa antaa nivelinjektioita tarpeen mukaan
- Osaa hyödyntää moniammatillisuutta (reumahoitaja, fysioterapia, toimintaterapia, sosiaalityöntekijä, kuntoutusohjaaja) ja monialaisuutta potilaan kokonaisvaltaisessa hoidossa
 - sopeutumisvalmennuksen tarve
 - reumahoitajaohjauksen tarve
 - työkykyselvittelyn tarpeen arvio
 - muiden erikoisalojen konsultaatiotarve (ortopedi, keuhkolääkäri, ihotautilääkäri)
- Osaa laatia hoitosuunnitelman paikallisen hoitopolun mukaisesti ja tehdä asianmukaiset potilasasiakirjamerkinnot
 - lääkitys (onko nykyllä lääkitys riittävä, kevennetäänkö/ lisätäänkö, millä perusteella muutokset), hoidon kesto
 - avoterveydenhuollon osuus hoidossa (lääkehoidon seurantakokeet)
 - jatkohoidon seuranta paikka: erikoissairaanhoido/ avoterveydenhuolto

Arviointimenetelmät

- Potilastilanteiden seuranta (Mini-CEX)
- Potilastilanteiden seurannassa kiinnitetään huomiota myös asiakirjamerkintöihin sekä tarvittaessa palautteeseen hoitohenkilökunnalta, kollegoilta ja muilta ammattiryhmiltä

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Erikoistumiskoulutuksen loppuvaiheessa, jolloin erikoistuvalla on jo kertynyt osaamista ja kokemusta lähetepotilaan arvioimisesta.

EPA Reumapotilaan työkyvyn arviointi osana moniammatillista tiimiä

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva tunnistaa reumapotilaan työkyvyn selvittelyn tarpeen sisältäen:

- potilaan haastattelu, tutkiminen ja tutkimustulosten tulkinta
- yhteistyö erityistyöntekijöiden kanssa
- jäljellä olevan työkyvyn määrittäminen
- jatkotoimenpiteiden suunnittelu ja toteutus (lääkkeellinen ja/tai lääkkeetön hoito, lisäkonsultaatiot, ammatillinen ja lääketieteellinen kuntoutus)
- tarvittavien lääkärinlausuntojen laatiminen

Määritelmä ja rajoitukset

Tämä EPA käsittää reumapotilaan työkyvyn selvittelyn moniammatillisen tiimin jäsenenä. Tämä sisältää anamneesin oton, statuksen teon ja toimintakyvyn arvioinnin.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei osaa käynnistää toimenpiteitä työkyvyn heikentyessä, joka voi johtaa pitkäaikaiseen työkyvyttömyyteen, työttömyyteen tai ennenaikaiseen eläköitymiseen

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot
- Johtaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Terveyden edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Kykenee hyvään vuorovaikutukseen ja potilaan kohtaamiseen.

- Kiinnittää haastattelussa erityishuomiota potilaan koulutukseen, nykyiseen työtehtävään ja siitä suoriutumiseen, mahdollisiin reumataudista johtuviin sairauspoissaoloihin.
- Tunnistaa sairauden pääasialliset manifestaatiot ja osaa arvioida niiden vaikutuksen potilaan toiminta- ja työkykyyn
- Osaa arvioida taudin aktiivisuuden ja hoidon tehostuksen tarpeen sekä sen vaikutuksen toimintakyvyn säilyttämiseen tai parantamiseen
- Osaa arvioida lääketieteellisten lisätutkimusten tarpeen (laboratoriokokeet, kuvantaminen, muiden erikoisalojen konsultaatiot)
- Osaa käynnistää moniammatillisen työkykyselvittelyn (fysioterapia, toimintaterapia, sosiaalityöntekijä, kuntoutusohjaaja)
 - ymmärtää tavallisimpien toimintakykytestien periaatteet ja tulokset
 - moniammatillisen työkykypalaverin johtaminen
 - realistiseen lopputulokseen pääseminen yhteistyössä erityistyöntekijöiden ja potilaan kanssa
- Osaa arvioida jäljellä olevan työkyvyn
- Osaa suunnitella jatkotoimenpiteet ja laatia tarvittavat lääkärinlausunnot

Kuvaa lausunnossa:

 - sairaushistoria lyhyesti
 - oleelliset sairauden manifestaatiot ja hoidot
 - tutkimustulokset ja toimintakykytestien tulokset (liitteinä)
 - jäljellä oleva työkyky
 - johtopäätökset ja kuntoutussuunnitelma

Arviointimenetelmät

- Potilastilanteiden seuranta (Mini-CEX)
- Potilastilanteiden seurannassa kiinnitetään huomiota myös asiakirjamerkintöihin sekä tarvittaessa palautteeseen hoitohenkilökunnalta, kollegoilta ja muilta ammattiryhmiltä
- Potilastapauskeskustelu (Potilastapauskeskustelun arviointilomake)

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Erikoistumiskoulutuksen loppuvaiheessa, jolloin erikoistuvalla on jo kertynyt osaamista ja kokemusta työkyvyn arvioimisesta.

EPA Reumapotilaan hoidon siirtäminen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon

Lyhyt kuvaus

- Erikoistuva hallitsee hoitopolut ja hoidon porrastuksen periaatteet.
- Erikoistuva osaa luoda kokonaiskuvan reumasairauden aktiivisuudesta ja luonteesta.
- Erikoistuva osaa arvioida, milloin potilas hyötyy erikoissairaanhoidosta ja missä tapauksessa hoito voidaan toteuttaa perusterveydenhuollossa.

- Erikoistuva osaa kommunikoida potilaalle selkeästi ja laatia asianmukaisen jatkohoitosuunnitelman perusterveydenhuoltoon.

Määritelmä ja rajoitukset

Tämä EPA koskee tilannetta, jossa reumatologisen potilaan hoito on tarkoitus siirtää erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei osaa siirtää potilaan hoitoa perusterveydenhuoltoon oikea-aikaisesti, joka johtaa tarpeettomiin erikoissairaanhoidon käynteihin ja kustannuksiin. Potilaan puutteellinen ohjaus hoidon siirtyessä perusterveydenhuoltoon voi johtaa hoidon jatkuvuuden vaarantumiseen.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot
- Johtamistaidot
- Oma osaaminen ja tiedonhallinta
- Terveyden edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Tuntee hoitopolut, hoidon porrastuksen, jaetun hoitovastuun periaatteet sekä paikalliset olosuhteet
- Osaa tehdä kliinisen tutkimuksen (anamneesi, status), yhdistää siihen oirekyselyn, laboratorio- ja kuvantamistutkimusten tulokset, sekä luoda niiden pohjalta kokonaiskuvan sairauden aktiivisuudesta
- Osaa käyttää aiempaa sairauskertomusta, reumarekisteritietoa, potilaan kertomaa sekä tarvittaessa kirjallisuutta hoitosuunnitelman laatimisessa
- Kykenee hyvään vuorovaikutukseen ja potilaan kohtaamiseen ja pyrkii luomaan yhteisymmärrystä
- Osaa laatia selkeät potilasasiakirjamerkinnot ja jatkohoitosuunnitelman (seurattavat asiat, seurannan tiheys ja paikka, lääkitys ja muut kuin lääkkeelliset hoidot, kuntoutus, lausunnot)
- Osaa huomioida potilasturvallisuuden (potilasohjaus siirtymävaiheessa yhdessä reumahoitajan kanssa mukaan lukien seurantaverikokeet, tietolähteet esim. Reumatalo, kontaktihenkilöt perusterveydenhuollossa, miten toimitaan sairauden aktivoituessa)
- Osaa riittävät yhteistyötaidot (erikoislääkärien ja muun hoitotiimin kanssa)

Arviointimenetelmät

- Potilastilanteiden seuranta (Mini-CEX)
- Potilastilanteiden seurannassa kiinnitetään huomiota myös asiakirjamerkintöihin sekä tarvittaessa palautteeseen hoitohenkilökunnalta, kollegoilta ja muilta ammattiryhmiltä

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Erikoistumiskoulutuksen loppuvaiheessa, jolloin erikoistuvalla on jo kertynyt osaamista ja kokemusta potilaan hoidon siirtämisestä erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuoltoon.

Arviointiasteikko

Erikoisalallamme noudatetaan **Luottamuksen tasoja**.

Luottamuksen tasot on kuvattu ELSA:ssa:

1. Ohjaajan toiminnan seuraaminen
2. Toiminta suoran ohjauksen alaisena
3. Toiminta epäsuoran ohjauksen alaisena
4. Toiminta ilman ohjausta
5. Toiminta ohjaajana

MINI-CEX

	Alle odotusten	Rajatapaus	Odotusten mukainen	Erinomainen	Ei havaittu
Potilaan haastattelu					
Potilaan tutkiminen (status)					
Vuorovaikutustaidot					
Kliininen päätöksenteko					
Ammatillisuus					
Vastaanoton rakenne					
Yleisarvio					
Mikä meni hyvin?					
Kehitysehdotuksia seuraavaa kertaa varten:					

DOPS

	Alle odotusten	Rajatapaus	Odotusten mukainen	Erinomainen	Ei havaittu / Ei tarvetta
Osoittaa ymmärtävänsä indikaatiot, tuntee anatomian ja hallitsee toimenpidetaidot					
Pyytää potilaan suostumuksen					
Osa valmistautua toimenpiteeseen asianmukaisesti					
Antaa asianmukaisen anestesian tai sedaation					
Tekninen osaaminen					
Aseptinen työtapa					
Osa pyytää apua oikea-aikaisesti					

Toimenpiteen jälkeinen hoito					
Vuorovaikutustaidot					
Ammatillisuus					
Yleisarvosana toimenpiteen suorituksesta					
Tehtävä oli tasoltaan	Helppo	Tavanomainen	Vaativa		
Mitä hyvää suorituksessa oli?					
Kehitysehdotuksia seuraavaa kertaa varten:					

Potilastapauskeskustelu

	Alle odotusten	Rajatapaus	Odotusten mukainen	Erinomainen	Ei havaittu
Potilasasiakirjamerkinnät					
Kliininen arvio					
Tutkiminen ja lähetteet					
Hoidon suunnittelu ja toteutus					
Seuranta ja tulevan hoidon suunnittelu					
Ammatillisuus					
Yleisarvio					
Mitä hyvää?					
Kehitysehdotuksia seuraavaa kertaa varten:					